

10 Augustus 1950

8697

MIN VOOR UNIEZ EN OVERZ RIJKSDELEN

CODETELEGRAM

KABINET

FC

HOLLANDIA

10-8-1950

10-8-1950

CONF.

Op 8 dezer werd door RS WNG te Sorong gerapporteerd:
 "Naar aanleiding van de geberurtenissen in Makassar en van een bericht, hetwelk gisterenavond werd opgevangen, als zou Ambon door 2 vliegtuigen zijn gemित्रailleerd, was de stemming onder de Ambonnezen gisterenavond zeer verhit en wilden zij pro-RIS landgenoten en Indonesiers doden. Vannacht zijn de gemoederen enigszins gekalmeerd, doch de situatie is nog labiel. Er is een verbod ingesteld tot het houden van vergaderingen. Hedenmorgen delegatie van 25 Ambonnezen, Keiezen c.s. ontvangen. Gemoederen gekalmeerd. De Zuid Molukkers zonden aan U en aan Dr. Niki Juluw in Nederland een telegram. Afschrift van het laatste volgt."

Naar aanleiding hiervan is op 9 Augustus een vergadering belegd met CCNG, CMRNG, DBBJ - OVJ met ziekte verlof afwezig - ter bespreking van de vraag in hoeverre wij met de thans op NG aanwezige machtsmiddelen in staat zijn de eventueel verslechterende binnelandse situatie in de hand te houden.

1. In mijn telegrammen 64 en 66 is door mij reeds gewezen op het potentieel gevaar van de aanwezigheid van een groep militaire gestraften, welke betrokken waren bij de Westerling-affaire. Naar de mening van mijn adviseurs, welke door mij gedeeld wordt, is het gevaar geenszins denkbeeldig, dat bedoelde groep, welke voor rond 60 % uit Ambonnezen bestaat, op soortgelijke wijze als ten aanzien van Sorong vermeld, zodanig wordt beïnvloed, dat met de mogelijkheid van een coup de main of een poging daartoe ernstig rekening moet worden gehouden.
2. CCNG verklaarde, dat hij enige maanden tijd alsmede zeer goede officieren nodig zou hebben om ongeoeffend en ongeïndoctrineerd nieuw Indo-Europees personeel tot gedisciplineerde militaire eenheden te vormen en om een grip te verkrijgen op de groep militaire gevangenen, bedoeld sub 1. Indien sub 1 bedoeld geval zich derhalve in de eerst komende maanden zou voordoen, dan kan CCNG zonder meer niet garanderen de situatie volledig te kunnen beheersen.
3. In verband met het feit, dat het zich laat aanzien, dat de status van NG niet zal worden bepaald op korte termijn, moet

-2-

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:-

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen **uitsluitend** door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.

CODETELEGRAM

voorts ernstig rekening worden gehouden met doelbewuste verspreiding van kwaadsappige geruchten, waarop ongunstige reacties kunnen worden verwacht van een grote groep ~~emotionele~~ "kleine" Indische Nederlanders. DBBJ is van oordeel, dat wegens nog onvoldoende encadrering, onge oefendheid en uitrusting, het politie apparaat tegen de alsdan ontstane situatie niet opgewassen zal zijn, te meer daar de encadrering eveneens voor een groot deel bestaat uit Indische Nederlanders.

4. Voor het geval de besprekingen over de status van NG onverhoopt ongunstig mochten dreigen te verlopen, achten mijn adviseurs en ik de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de thans aanwezige machtsapparaten zich zelfs zullen keren tegen het wettig gezag.
5. Mijn adviseurs zijn deswege eenstemmig van oordeel, hetgeen door mij geheel wordt onderschreven, dat onder de thans gegeven omstandigheden de aanwezigheid van een zuiver Nederlands machtsapparaat, hetwelk onder alle omstandigheden betrouwbaar is, bepaald noodzakelijk is, mede voor morele steun aan de reeds aanwezige gezagsapparaten. Zij zijn met mij van mening, dat de veiligste en snelste oplossing zou kunnen worden gevonden in de uitzending op zo kort mogelijke termijn van een compagnie Mariniers. Huisvesting van een zodanige compagnie kan door CMR plaatselijk worden geregeld. Kazerneringsmateriaal is evenwel niet aanwezig.
6. Ik moge U erop attent maken, dat het bovenstaande uitsluitend betrekking heeft op binnenlandse veiligheid en dat onverminderd van kracht blijft de noodzaak tot uitvoering van maatregelen in verband met het dreigend gevaar van infiltratie en invasie. Ik moge derhalve aandringen op spoedige uitvoering van de plannen als met STASMAR besproken ten aanzien van de uitzending van schepen, alsmede de uitzending van een ondersteuningscompagnie.

VAN WAARDENBURG 70.

JC/EP.

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in parafraze), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen **uitsluitend** door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.